

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. V. Gaudium ex bono Conscientiae testimonio exortum, adeò non esse
vanam gloriam, vt contra sit maximè solidum & meritorium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

meritò reprehendatur & à Deo, & à se. An non hoc est ignauum tœdium actionibus inducere? Sanè reprehende quotidie & identidem puerum summâ diligentîâ characteribus formandis incumbentem, neque quidquam eorum quæ pinxit commenda; velle, reuelle apices singulos; citò destituetur animis, nihil aget; & si nihilominus cogatur scribere, lentâ calamum trahet manu. Hoc igitur Dæmonis artificium attende, & caue ne dum censor tuiipsius vis esse nimium rigidus, imbellis fias & ignauus virtutis executor. Nolo sanè palpari errores; sed fingendi non sunt vbi non sunt: & dum perperam factis debita adhibetur reprehensio, sanè laus sua bonis actionibus, quæ tota in Dei gloriam cedit, à Conscientiâ, æquo nimirum iudice, minimè est deneganda.

§. V.

Gaudium ex Conscientiæ bono testimonio exortum adeò non esse vanam gloriam, ut contra sit maximè solidum & meritorium, demonstratur.

*Ex laude
Conscientiæ
Gaudium
Voluntatis,*

VT ergo officio suo functa est Conscientia, benignamque de actionis peractæ probitate sententiam tulit, in quâ, quæ sola à Conscientiâ expectari potest, voluntatis laudem diximus consistere; tunc minimè dubium est, quin pro ingenito naturæ rationali laudis studio & amore, mentem subeat inexplicabile quoddam Gaudium: quòd sæpenumerò ita effertur, totamque ita complet animam, ut præ nimiam abundantiam corpori superfluum, illud etiam deliciis afficiat exquisitissimis. Gaudium animi, diximus esse quietem Voluntatis insidentis quoddammodo bonis à se partis; sibi que complacentis, Conscientiæ quòd fecerit fatis. Corporis vero deliciae, sanguinisque quam animi Gaudium excitat impetiginem, gratumque sensum, propriè voluptatem voca. Et quidem de his secunda inferebatur quæstio; nimirum an Gaudium hoc, eiusque affectus, non sit ea quæ tantoperè condemnatur vana gloria? an non saltem vanitatis hujus contrahendæ periculo mens exponatur; ac proinde an non satius fuerit Gaudium hoc coercere & contrahere, ne se effe-
fferat,

*imo & cor-
pori voluptas
oriatur,*

*Quæritur
an Gaudium hoc
non sit inani
gloriæ.*

efferat, quàm fræna ei laxare ne incautum in præceptis ferat?

Quid dicam? Reuerà dissimulare non possum, quod mihi ^{Ineptè hoc} in mentem venit. Video, inquam, homines, quibus ita lubet ^{petitur.} esse meticulosi & tristibus, ut valde dubitem an non in ipso Gaudij centro, in cælo inquam disputaturi sint, an liceat tandem gaudere animo soluto & defœcato; & an inter delicias illas innocentissimas, periculum subituri non sint inanis gloriæ. Adeo meticulousum est hoc hominum genus, tristitiæ patroni sanè importuni.

37.

Breuius itaque respondeo; non aliam me profectò felicitatem mortalibus, miseram in hoc orbe vitam trahentibus optare, quàm eam quæ ex Conscientiæ bono testimonio enascitur. Utinam huic Gaudio inquirendo insisterent mortales omnes! sanè & longè faciliùs lætitiàm assequerentur, & longè sinceriorum ex eâ voluptatem caperent, præ eâ quam in nescio quibus corporis deliciis, labore improbo, fructu aut nullo aut perquam exiguo, miserè perscrutantur, & numquam inueniunt. Longè profectò præ his alia est, quæ ex Conscientiæ testimonio voluptas percipitur. *Non est*, inquit D. Bernardus, *non est hæc delectatio cibi neque potus, aut similis cuiuslibet rei. Delectatio tamen est, & maior omnibus illis. Diuina est & non carnalis delectatio; & cum his delectamur, planè delectamur in Domino.* Hæc certè est de quâ gloriabatur Paulus ipse, neque tamen inanem esse, de quâ gaudebat, gloriam arbitrabatur. Gloria verò hæc erat Conscientiæ propriæ testimonium. Adeo autem non erat inanis, ut ex eâ maiores sumeret animos ad durissima quæque subeunda pericula: quin & corpus ipsum hæc tam solidâ delectatione reficeret, eique novos subiiceret spiritus, ad aggredienda ea facinora, ex quorum approbatione, tam sincera & liquida ipsum corpus subiret delectatio. Et erit quisquam qui jam dubitet ea gloria aut voluptas admittenda num sit, quæ tantum ad heroica facinora præstat incitamentum & auxilium?

Quid, quòd non summæ delectationis tantum sit hoc Gaudium, sed & meriti maximi, virtutisque actus planè excellentissimus? quod quidem sic planum facio & demonstro. An enim hoc mihi quisquam negauerit, actum amoris & benevolentia egregium exercere me, si quando gaudeo atque etiam præ gaudio exulto, alienâ operâ Deum coli dum video, misericordiam

N n 3

Gaudium hoc summi est meriti, & virtutis excellentis actus.

D. Bern.
de trip.
modo o-
randi fer-
mone. 5.

diæ opera passim exerceri, templis cultum deferri, Sacram Synaxim frequentari? Nonne singulari etiam honore Deum afficio, hæc omnia dum probo, gaudeoque reuerentiam ei debitam à mortalibus deferri? Quis id inquis dubitet? amoris enim actus is est & Deo & hominibus Deum colentibus beneuoli. Summi igitur meriti est id gaudium. Jam verò istud rogo; cur si hæc ego meipsum agentem video, mihi non liceat eam beneuolentiam mihi met ipsi præstare, ut mihi gratuler bene me agere? aut cur delectare me non possint Deo à me præstita obsequia, delectare si possint aliena? an minùs ergo me afficiet, Deum à me quàm ab alio coli, si cultus utrobique æqualis sit, & meus fortè haud paulò religiosior? Certè præter rationem essent hæc omnia. Nemo enim cum mihi propinquior sit nec carior, quam ego met mihi; inordinatum planè sit me de alieno gaudere bono, & non de meo. Itaque si me diem rectè exiisse videro, si præclara pietatis opera præstitisse, si scelera deuisse, si religionem exactè coluisse, si Diuino cultui reuerentiam debitam exhibuisse, gratias agam Deo oppidò maximas; & beneuolo amore quo erga Deum feror, gaudebo à mortali homine Numen coli: mihi que gratulabor, quòd me cultûs sibi præstiti, passus sit esse instrumentum; & sic viam placidè & securus mei. An non hoc gaudio Deum mihi demereor? an hoc non est Deum amplecti amore non qualicumque, sed amicitia & beneuolentia, hoc est, amore sincerissimo? Ut quid ergo vanum hoc dicunt gaudium, vanamque gloriam, quæ tanta merita secum trahit? Vana esset fortassis gloria, si bona quæ egisti opera passim diuenditares, humanæ tantùm laudis approbationisque putidè captandæ gratiâ: vana esset imò insana gloriatio, si bona quæ agis, tuo Marte, sine Diuinæ gratiæ auxilio, consecutum te crederes: vana esset gloria, si hæc ad contemptum aliorum te pertraherent; & contra, magnam tui ipsius existimationem ingererent, quasi esses quid eximium, & dignus qui tibi saltem placeas.

Aliud longe est gaudere de se & sibi placere, aliud gaudere de a-

At inquis, qui de bonitate gaudet actionis à se præstitæ, an non is de se gaudet, & sibi placet? Minimè verò. Aliud enim longè est placere actionem à se exhibitam, aliud autem hominem placere sibi. Digna hæc est ad quam sedulò attendatur, duplicis complacentiæ differentia. Non enim est sanè, quod multum

39.

multum sibi placeat, aut multum arroget, quicumque demum dum adhuc mortalis est; nimia enim est humanæ virtutis inconstantia & infirmitas. Et quamvis tibi modò de virtute tuâ applaudas, teque demulceas; nescis sanè crastina quid ferat dies, & secutura Dæmonis impugatio. Hinc numquam de se solide quisquam gaudeat; nam quod est, potest non esse cras. Verum cum virtutis actionem aliquam præclare exercui, salua res est, in saluo est opus; neque unquam quod exhibitum est Deo obsequium, potest vitari. Deo exhibitus est cultus debitus, dies hic benè exactus est; neque si cras male egero, quidquam de hâc operis bonitate & præstantiâ, aut de cultu hodie Deo exhibitio detrahetur. Placere itaque id potest, quod actum est benè, quamvis is qui egit, sibi penitus placere non possit, neque quidquam arrogare, inconstantia suâ sibi cum sit conscius, adeoque nesciat quid de se futurum sit cras. Sic qui mercede operam elocavit, vesperi exacto opere, de labore peracto, & mercede conquisitâ merito gaudet, quamvis nesciat crastinæ quid ferant vires.

*Stione præ-
stita illam-
que placere.*

40. Gaudeat igitur Conscientiæ suæ testimonio felix anima, & de opere bene peracto, sibi & Deo benevolè gratuletur: sanè hoc ipso Gaudio, Deum sibi rursus demerebitur. Neque enim video, cum dolor & pœnitudo scelerum Divinos fauores, & gratiam possit promereri, cur hoc meritum Gaudio de re bene actâ denegetur. Rursus, si dolor animi peccata detestantis, vitandis deinceps sceleribus gratiam cælestem eliciat; certè de peractâ benè actione Gaudium, ad nova audenda, animos dabit; & verò etiam iis, peragendis, nova à Deo auxilia consequetur. Gaudeat itaque felix Anima; Deo de præstito sibi favore gratias agat, sibi que tanquam Divini cultûs promouendi instrumento gratuletur. Neque si sese tam felix lætitia animo ingerat, mentem contrahat: expandat quinimò illi excipiendæ omnés animi & peccatoris sinus. Nam vt ex Bernardo dixi, *Diuina est, non carnalis illa delectatio, & cum sic delectamur, planè delectamur in Domino.*

*Si bonus &
meritorius
est de malo
dolor, et-
iam bonum
& merito-
rium est
Gaudium
de bono.*

TERTIVM